

A BEREGI MÚZEUM HOSSZÚ TÁVÚ MŰTÁRGYVÉDELMI STRATÉGIÁJA

Vásárosnamény, 2015

Bevezetés

A Beregi Múzeum új állandó kiállításai 2007-től a felújított Tomcsányi-kastélyban láthatók, reprezentatív környezetben, a város frekventált pontján. A Rákóczi úton lévő Máthé-kúria a Beregi Múzeum székhelye, és itt látható az Iskolatörténeti kiállítás, valamint itt vannak az irodák, feldolgozóhelyiségek és a gyűjteményi anyag raktárai.

A tárgyi gyűjteményi anyagunk megközelíti a 44.000 darabot; ebből 13.178 a néprajzi, több mint 20.000 darab a régészeti, de pl. az irodalomtörténeti anyag is 887 darabot számlál. Eredeti, forrásértékű történeti dokumentumgyűjteményünk 11.807 tétellel bír. Eredeti, forrásértékű archív fényképből 20.922-vel rendelkezik a múzeum. Adattári dokumentum-állomány: 2.140 darab. De sok-sok órányi film- és hangfelvétel és digitális fotó is található a Beregi Múzeumban, a könyvtári gyűjteménye pedig 1.700 darab fölött jár.

Helyzetleírás

Az állandó kiállításoknak helyet adó Tomcsányi-kastélyban a felújítás során a kivitelezés hiányosságai újra és újra feladatokat adnak és költségeket jelentenek a múzeumnak és az épület tulajdonosának is. A Tomcsányi-kastély alagsora igen nedves, ez veszélyezteti az itt elhelyezett kb. 700 darabos kerámia-gyűjteményt, fűtés és szellőztetés mellett is. Az épület déli homlokzatán a nagy méretű ablakok nincsenek ellátva fény- és hőszigetelő bevonattal, így az itt aktuálisan elhelyezett időszakos kiállítási anyagok ki vannak téve UV-sugárzásnak. A két déli sarokszoza állandó kiállításainak műtárgyai is ugyanennek a veszélynek vannak kitéve.

A 2008-ig az Eötvös-kúriában tárolt faraktári gyűjteményi anyag a múzeum székhelyének épületébe került, az iskolatörténeti kiállítással együtt. Ez az épület nagyon rossz állapotban van, külső-belső felújításra szorul. Ezeknek a műtárgyaknak az elhelyezése a hagyományos raktári értelemben sem megoldott, hiszen jóval nagyobb mennyiségű tárgyat kellene elhelyezni, mint ami fizikailag lehetséges az adott térben a jelenlegi raktározási-elhelyezési feltételekkel.

A Máthé-kúria régi raktáraiban sem optimális a műtárgyak elhelyezése, sem szakmai, sem műtárgyvédelmi szempontból. A megfelelő hőmérséklet nem biztosított, a páratartalom pedig a legtöbb helyiségben magasabb a megengedettnél. A homlokzati ablakok nincsenek ellátva fény- és hőszigetelő bevonattal, így az iskolatörténeti kiállítás anyagai ki vannak téve UV-sugárzásnak.

Hosszú távú műtárgyvédelmi fejlesztési terv

1. Tomcsányi-kastély:

a) *Alagsor (Műtárgy Látványraktár): 1. lépés* a relatív páratartalom csökkentése (jelenleg: 68,4%-78,2%) nagy teljesítményű páramentesítő berendezésekkel; az épület általános nedvesedének megszüntetéséhez szükséges továbbá a csapadékvíz megfelelő elvezetése, a hátsó terasz szigetelésének, burkolatának javítása.

2. lépés A relatív páratartalom csökkentésével eddig kihasználatlan raktározási helyek kialakítása.

b) *Földszint (Állandó kiállítások):* déli homlokzat ablakainak fény- és hővédő fóliával való ellátása

c) *Melléképület:* textilraktári anyag megfelelő elhelyezése

2. Máthé-kúria:

a) *Vegyes műtárgyraktárak: 1. lépés* a zsúfoltság megszüntetése új tárolóeszközök kialakításával; rendszerezéssel, revízióval, nyilvántartás aktualizálásával

- műtárgyak konzerválása
- relatív páratartalom csökkentése páramentesítő berendezésekkel, fűtés korszerűsítésével, optimalizálásával

2. lépés:

- folyóirat-gyűjtemény megfelelő elhelyezése tárolószekrények beállításával
- kisméretű műtárgyak elhelyezése tárolódobozok beszerzésével

b) *Faraktári anyag: 1. lépés* zsúfoltság megszüntetése új tárolóeszközök kialakításával, ill. újonnan kialakított raktári terek bevonásával; rendszerezéssel, revízióval, nyilvántartás aktualizálásával

- műtárgyak konzerválása
- relatív páratartalom csökkentése páramentesítő berendezésekkel, fűtés korszerűsítésével, optimalizálásával

Hosszabb távon a cél a muzeológiailag legoptimálisabb megoldás, a látványraktár kialakítása, az épület teljes körű felújításával egyetemben, pályázat források felhasználásával. Ezzel az eddig rejtve maradó anyagot megfelelő tárolási móddal, a műtárgyvédelem elveit figyelembe véve, a nagyközönség, valamint a saját múzeumi és külső kutatók, érdeklődők számára elérhetővé tennénk. A látványraktár kialakítása együtt jár a műtárgyak átfogó feldolgozásával, rendszerezésével,

nyilvántartása aktualizálásával hagyományos és digitális formában, a digitális tartalmak publikálásával.

- c) *Iskolatörténeti kiállítás*: a homlokzat ablakainak fény- és hővédő fóliával való ellátása
- a 18–20. századi iskolai tankönyvek, dokumentumok és iskolatörténeti műtárgyak védelmében páramentesítés, fűtés optimalizálása

Képzés: 1 fő munkatárs beiskolázása, ezzel hosszabb távon a műtárgyvédelmi munkakör biztosítása a Múzeum számára.

Vásárosnamény, 2015. március 10.

Varga János
igazgató
Beregi Múzeum

